

Duális képzés, mint a versenyképesség egyik motorja?

A Magyar Regionális Tudományi Társaság XII. Vándorgyűlése
2014. november 27-28., Veszprém
8. szekció: Helyi gazdaságfejlesztés, munkaerőpiac, képzés

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR
Egyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

Molnár Nikolett
PhD-hallgató
molnikolett@gmail.com

Szakirodalmi háttér, kutatási kérdések

Kiindulás:

- **Józsa** (2014): Növekedési zónák vagy fejlesztési központok? (*megjelenés alatt*) és Local Economic Growth Models in Hungary c. tanulmányok
- I. Duális Felsőoktatási Konferencia, Kecskemét
- VII. Tanácsadói Konferencia, BKIK
- EU 2014-2020 operatív programok, duális képzési célok
- Hazai kezdeményezések, jó gyakorlatok, induló próbálkozások

Kutatási kérdések:

- Német mintájú duális képzés sikeresen alkalmazható-e?
- Regionális sajátosságok – eltérő fejlődési irányok
- Szakmaspecifikus vonások

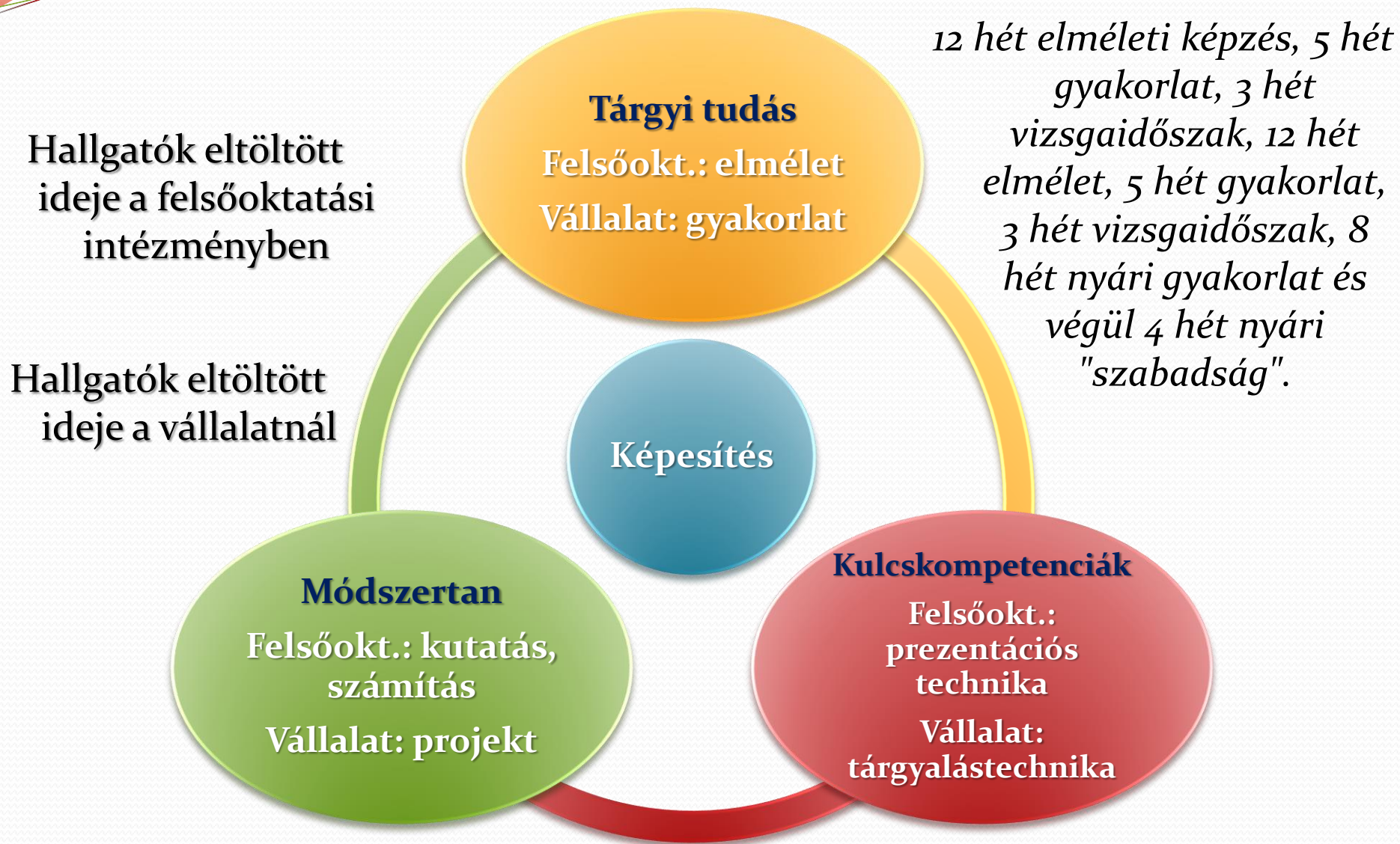
A duális képzés története

- **Középkorig visszanyúló** hagyományok – tanoncképzés, céhek, iparos testületek (Szabó, 1997)
- Első intézményei: egyházi és vasárnapi iskolák
- XIX. sz. végére **szakiskolák** rendszere alakul
- XX. sz. elejére **szakmák szerint tagolódó** továbbképző iskolák kialakulása
- **Német hagyományok** → a duális képzés gyökerei, differenciált szakmai képzés (Ailer, 2013)

- **Mintaként használt** a német képzési modell
- *Kezdeményező vállalatok:* Daimler Benz, Bosch – Duale Hochschule Baden-Württemberg

A duális képzés előnyei

- ✓ **Gyakorlattel, tapasztalattal rendelkező – pályakezdő – szakemberek**
- ✓ **Képességfejlesztés** – csoportmunka, projektek, nyelvismeret, kulcsképessegek fejlődnek (Varga-Papp, 2013, Horn, 2014)
- ✓ **Képzés költsége megoszlik** a társadalom és a gazdaság szereplői között
- ✓ **A hallgatónak és a vállalatnak is jó** – tanulmányi szerződés, nő az elhelyezkedési esélye, keres pénzt, elköteleződik, változatos tanterv
- ✓ **Csökken** a felsőoktatási intézményben töltött idő (Ailer, 2013)
- ✓ **Flexibilis** képzési forma – vállalat igényeire fókuszál
- ✓ **Elméleti + gyakorlati tudás** kiegészíti egymást
- ✓ **Kisebbségi lemorzsolódás** (német: átl. 30% - duális 5-10%)
- ✓ **Nem nő jelentősen a képzési idő** – 6-7 félév

Fejlesztendő területek, veszélyek

- ✚ **Nem csak nagyvállalatoknál** érdemes bevezetni
- ✚ **Mesterképzési szinten is** szükség lenne rá
- ✚ Pontosan lefektetett, egységes **jogszabályi háttér** még hiányzik
- ✚ Siker feltétele a **társadalmi/gazdasági elköteleződés** (Horn, 2014)
- ✚ A tanulók **alapkészségeinek fejlesztése** nélkül nem működik → megfelelő erre a magyar rendszer?
- ✚ Nem azonnali megtérülés – **ki kell várni...** (Varga-Papp)
- ✚ **Megfelelő felkészültség** a vállalatok részéről (anyagi és szakmai: szakértő kollegák felkészítése, tananyagok, hallgatói költségek, infrastruktúra kialakítása, kiválasztás)

Egy megvalósult jó gyakorlat

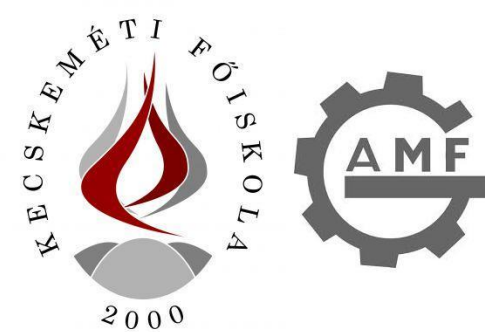
- Kecskeméti Főiskola GAMF
- 2009. duális szakképzés
- **2012. duális felsőoktatás** → 10x-es túljelentkezés – jelenleg 4 alapszak

Mercedes-Benz

- Vállalatok választják ki a hallgatókat saját elvárások alapján
- Hallgatói munkaszerződés
- Duális képzési centrum – országos kiterjesztés

Adatok, adatok

A 2013/14-es tanévben második évfolyam: összesen 25 fő

- **járműmérnöki alapszak** (Mercedes-Benz: 11 fő és Knorr-Bremse: 14 fő)

A 2013/14-es tanévben első évfolyam: összesen 44 fő

- **járműmérnöki alapszak: összesen 16 fő** (Mercedes-Benz: 10 fő és Knorr-Bremse: 6 fő)
- **gépészmérnöki alapszak: összesen 7 fő** (CabTec: 1 fő, Deltaplast: 1 fő, Fémalk: 1 fő, Phoenix-Mecano: 2 fő, Zollner: 2 fő)
- **műszaki menedzser alapszak, mérnök-logisztikus szakirány: összesen 21 fő** (Bertrans: 2 fő, CabTec: 4 fő, Guardian: 1 fő, Hilti: 2 fő, Knorr-Bremse: 2 fő, Kühne + Nagel: 5 fő, Magna: 1 fő, Phoenix-Mecano: 4 fő)

És egy másik: a győri példa

SZÉCHENYI
ISTVÁN
EGYETEM

Audi

- **Középfokú duális képzés** (2001) -
11 szakma: Projekt- és Oktatóközpont
- Audi Akademie Hungaria Kft. –
akkreditált **felnőttképzési** intézmény
- SZE - kreatív tehetséggondozó műhelyek, szakkollégiumok,
SZEenergy, a SZEengine
- SZE - **Audi Hungaria Tanszékcsoport**: gyakorlatorientált
mérnökképzés – **duális felsőoktatás 2013 óta**
- **Együttműködés**: az egyetem, oktatási intézmények, a város,
a Munkaügyi Központ, Győr-Moson-Sopron Megyei
Kereskedelmi és Iparkamara, a vállalat → *Triple Helix modell*

Új központ: NYME

Zalaegerszeg és Szombathely

- Zalaegerszegi Duális Képző és Innovációs Központ megnyitása 2014 őszén
- 2012. óta indul **mechatronikai mérnök képzés**
- **Gépészmérnöki BSc** – Szombathely (2015)
- **Partnercégek:** Opel, Flextronics, GE Lightning, Zala Volán, Coca-Cola (és sokan mások, összesen 18)
- Térségi összefogás:
Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ

Egy alakuló jó gyakorlat **BOSCH**

- Miskolci Egyetem – Bosch együttműködés (2004)
- **Duális szakképzés** a speciális tanműhelyben 2012 óta folyik
- 2014. szeptember: logisztikai menedzsment **MSc-szakon** lean menedzsment specializáció indul

- **Győr:** teljes képzési paletta – közoktatástól a felnőttképzésig mindenhol jelen van a vállalat. Speciális pályaorientációs „kampány”
- **Kecskemét:** közép- és felsőfokú oktatásban vannak jelen → intenzív marketing, tudatos fejlesztések a város céljaival összhangban
- **Szombathely, Zalaegerszeg:** felsőoktatásban a mérnökképzés területén, autóipari fókusz, térségi együttműködés
- **Miskolc:** „*maradj Miskolcon!*” - más megoldandó problémák első helyen. A dualitás két szintű: a középfokú előrehaladottabb, a felsőfokú most épül.

További kezdeményezések – Debrecen

- Első évfolyam 2015-ben gépészmérnöki alapszakon
- **ZF Lenksysteme Hungária Járműtechnikai Labor**
- Előkészítés: duális képzési konferencia, tapasztalatcsere, célzott marketing, hallgatók toborzása, együttműködés erősítése

Nem csak a mérnökképzésben...

- Szegeden rendezett konferencia – **szociális képzés**
- Módosítások a mérnökképzéshez képest:
 - Több állami támogatás – a szociális szféra nem tud úgy finanszírozni, mint egy multi
 - Képzési idő hosszabbítása, tananyag módosítása, minőségbiztosításra nagyobb hangsúly
 - Mérnökképzés → jó szakemberek
 - Szociális képzés → társadalmat szolgálja
 - Szükséges a jogszabályi háttér bővítése
 - Az önkormányzat részéről is megújulást követel

Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket!

Molnár Nikolett
PhD-hallgató
molnikolett@gmail.com